

**PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA
Z PRZYRODY DLA KLIV- VIII**

**SZKOŁA PODSTAWOWA NR 1 Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI
IM. MARII SKŁODOWSKIEJ – CURIE W LUBINIE**

1. CELE EDUKACYJNE

- zainteresowanie światem, jego różnorodnością,
- wskazywanie zależności istniejących w środowisku przyrodniczym,
- kształtowanie umiejętności obserwacji zjawisk przyrodniczych,
- ukazywanie współzależności człowieka i środowiska.

2. KRYTERIA OCENIANIA

1) stopień celujący (6) - otrzymuje uczeń, który:

- w wysokim stopniu opanował wiedzę i umiejętności z danego przedmiotu określone programem nauczania, którego treści wynikają z podstawy programowej,
- samodzielnie i twórczo rozwija własne zainteresowania przyrodnicze,
- wychodzi z samodzielnymi inicjatywami rozwiązania konkretnych problemów,
- odnosi sukcesy w konkursach, w których wymagana jest wiedza przyrodnicza wykraczająca poza program nauczania,
- samodzielnie sięga do różnych źródeł informacji,
- prezentuje swoje umiejętności na forum klasy,
- potrafi udowodnić swoje zdanie używając odpowiedniej argumentacji,
- jest bardzo aktywny i autentycznie zainteresowany tym, co dzieje się podczas zajęć
- lekcyjnych,

2) bardzo dobry (5) - otrzymuje uczeń, który:

- opanował zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania,
- opanował w pełni materiał programowy,
- projektuje doświadczenia i prezentuje je,
- dostrzega i ocenia związki w przebiegu zjawisk przyrodniczych i działalności Człowieka,
- przewiduje następstwa i skutki działalności człowieka oraz przebiegu procesów naturalnych w przyrodzie,
- wyjaśnia i rozwiązuje naturalne procesy w przyrodzie,
- samodzielnie rozwiązuje problemy i zadania postawione przez nauczyciela, posługując się zdobytymi umiejętnościami,
- systematycznie pracuje na lekcjach,
- sprawnie korzysta z dostępnych i wskazanych przez nauczyciela źródeł informacji,
- wykorzystuje wiedzę z przedmiotów pokrewnych,
- bierze udział w konkursach przyrodniczych,
- formułuje dłuższe wypowiedzi zawierające własne sądy i opinie,
- wykazuje się aktywną postawą w klasie, poproszony nigdy nie odmawia wykonania, dodatkowych zadań, aktywnie uczestniczy w rozwiązywaniu zadań realizowanych,

3) stopień dobry (4) - otrzymuje uczeń, który:

- posiada niewielkie luki w wiadomościach i umiejętnościach rozwijanych na lekcjach,

- właściwie wykorzystuje przyrządy do obserwacji i pomiarów elementów przyrody,
- korzysta z różnych źródeł informacji,
- dostrzega wpływ przyrody na życie i gospodarkę człowieka,
- proponuje działania na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego,
- ocenia relacje między działalnością człowieka a środowiskiem przyrodniczym,
- dokonuje porównań zjawisk i elementów przyrody, posługując się terminologią przyrodniczą,
- dobrze posługuje się mapą geograficzną – potrafi odczytać zawarte w niej informacje i posługiwać się legendą mapy,
- systematycznie i efektywnie pracuje na lekcjach, potrafi sformułować dłuższą wypowiedź,
- pomaga innym, nigdy nie przeszkadza w pracy,

4) stopień dostateczny (3) – otrzymuje uczeń, który:

- opanował wiadomości i umiejętności w stopniu podstawowym,
- zna podstawowe pojęcia przyrodnicze,
- rozpoznaje i ocenia postawy wobec środowiska przyrodniczego,
- posługuje się mapą jako źródłem wiedzy przyrodniczej,
- obserwuje pośrednio i bezpośrednio procesy zachodzące w środowisku przyrodniczym oraz opisuje je,
- potrafi pod kierunkiem nauczyciela skorzystać z podstawowych źródeł informacji przyrodniczej,
- potrafi wykonać proste zadania pisemne oparte na podręczniku lub innych źródłach Wiedzy,
- pracuje niesystematycznie, niechętnie wykonuje powierzone zadania,

5) stopień dopuszczający (2) - otrzymuje uczeń, który:

- rozpoznaje i nazywa podstawowe zjawiska przyrody,
- posiada , przejawiający się w codziennym życiu, pozytywny stosunek do środowiska naturalnego,
- opanował materiał programowy w stopniu elementarnym,
- przy pomocy nauczyciela lub kolegów potrafi wykonać proste polecenia, wymagające zastosowania podstawowych umiejętności wymaganych w procesie uczenia się przyrody,
- rozumie prosty tekst źródłowy,
- jest biernym uczestnikiem zajęć, ale nie przeszkadza w ich prowadzeniu,

6) stopień niedostateczny (1) - otrzymuje uczeń, który:

- pomimo działań wspomagających i zapobiegawczych ze strony nauczyciela nie spełnia kryteriów oceny dopuszczającej i nie opanował wymagań podstawy programowej,

3. SPOSOBY SPRAWDZANIA I OCENIANIA WIADOMOŚCI

Wypowiedź ustna – tzw. kontrola bieżąca sprawdza prawidłowości realizacji podstawowych celów kształcenia wynikających z realizacji danego działu. Podczas

odpowiedzi ustnej obowiązuje znajomości materiału z trzech ostatnich lekcji. (uczeń ma prawo zgłosić swoje nie przygotowanie od odpowiedzi 2 razy w ciągu semestru).

Kartkówka – to krótka kontrola pisemna sprawdzająca opanowane wiadomości i umiejętności z trzech ostatnich lekcji. (kartkówka nie musi być zapowiedziana).

Nauczyciele mają obowiązek poprawić je i ocenić w terminie jednotygodniowym.

Sprawdzian 45 - minutowy – będący podsumowaniem i sprawdzianem osiągnięć ucznia z określonej partii materiału musi być zapowiedziany z co najmniej 7 – dniowym wyprzedzeniem. Nauczyciele mają dwutygodniowy termin oddania sprawdzianów.

Zeszyt przedmiotowy – ocenia się poprawność wykonywania zadań, systematyczność prowadzenia,

Zadanie domowe – mogą to być zadawane do wykonania w zeszycie ćwiczeń lub zeszycie przedmiotowym (nie koniecznie na każdej lekcji).

Ocenia się poprawność, systematyczność, wysiłek włożony w jego wykonanie.

Aktywność na lekcji – oceniana jest poprzez nieustanną obserwację i kontrolę prac poszczególnych uczniów w trakcie wykonywania: eksperymentów, doświadczeń i opisów, posługiwanie się mapą oraz przyrządami służącymi do obserwacji przyrody i jej zjawisk.

Ocena aktywności powinna stanowić czynnik mobilizujący ucznia do wzmożonego wysiłku intelektualnego. (**5 plusów na ocenę bardzo dobrą**).

Prace dodatkowe – wytwory wykonane przez uczniów: pomoce dydaktyczne (plansze, makiety, obwody elektryczne), zielniki, karmniki itp.

4. ZASADY OCENIANIA

- Każdy uczeń jest oceniany systematycznie, zgodnie z zasadami sprawiedliwości.
- Wszystkie oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców.
- Sprawdziany w formie testowej przeprowadzane są po zakończeniu każdego działu.
- Nauczyciel zapowiada sprawdziany co najmniej tydzień wcześniej, a oddaje je poprawione w ciągu najpóźniej dwóch tygodni.
- Uczeń może poprawić ocenę ze sprawdzianu (ocenę niedostateczną poprawia obowiązkowo) w terminie do 2 tygodni. Ocena z poprawy wpisywana jest do dziennika przy pierwotnej ocenie ze sprawdzianu.
- W przypadku nieobecności ucznia na sprawdzianie pisemnym ma on obowiązek napisania go w terminie do 2 tygodni.
- Sprawdziany oceniane są punktowo, a następnie przeliczane na skalę procentową odpowiadającą poszczególnym ocenom:

100% punktów – ocena celująca

99% – 90% – ocena bardzo dobra

89% – 75% – ocena dobra

74% – 50% – ocena dostateczna

49% – 30% – ocena dopuszczająca

29% – 0% – ocena niedostateczna

- Uczeń może 2 razy w semestrze zgłosić nieprzygotowanie do lekcji bez podania przyczyny (nie dotyczy zapowiedzianych sprawdzianów).

- Uczeń za nieprzygotowanie do lekcji (brak zeszytu przedmiotowego) oraz brak pracy domowej otrzymuje „-”, 5 „-” skutkują otrzymaniem oceny niedostatecznej.
- Aktywność na lekcjach, nagradzana jest „+”. Za każde 5 zgromadzonych „+” uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą. Przez aktywność na lekcji rozumiemy częste zgłaszanie się na lekcji i udzielanie poprawnych odpowiedzi, wykonywanie dodatkowych zadań w czasie lekcji, aktywną pracę w grupie.
- Uczeń nieobecny na lekcji ma obowiązek uzupełnić przerobiony zakres materiału, zadania w zeszycie ćwiczeń, notatki w zeszycie i odrobić zadania domowe.
- Ocenę z bieżących tematów (do 2-3 lekcji wstecz) uzyskuje uczeń z krótkich kartkówek i odpowiedzi ustnych. Kartkówki nie muszą być zapowiadane. Uczeń ma prawo uzyskać ocenę z dodatkowych zadań i prac długoterminowych przydzielanych przez nauczyciela (np. referat, album, plakat, doświadczenie, model, pomoce do lekcji) oraz wyższą ocenę półroczną z tytułu bardzo dobrych wyników w konkursach przyrodniczych na różnym szczeblu.
- Uczeń ma obowiązek prowadzenia zeszytu przedmiotowego.
- Przy ocenianiu nauczyciel uwzględnia możliwości intelektualne ucznia oraz zalecenia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.
- Uczeń mający kłopoty w nauce może zgłosić się do nauczyciela z prośbą dodatkową pomoc. Jej forma ustalana jest na bieżąco, wspólnie z uczniem.

Mogą to być:

- dodatkowe konsultacje (po uzgodnieniu z nauczycielem),
- prace ułatwiające i przybliżające zrozumienie problemu,

Ustalona przez nauczyciela ocena klasyfikacyjna roczna może być zmieniona tylko w wyniku egzaminu poprawkowego zgodnie z zasadami zawartymi w Statucie Szkoły.

Na początku roku szkolnego nauczyciele informują uczniów oraz rodziców o wymaganiach edukacyjnych wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania oraz o sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów.

OCENIANIE PÓLROCZNE I ROCZNE Ocena półroczna i roczna nie jest średnią arytmetyczną ocen częściowych.

O ocenie decydują:

- oceny samodzielnej pracy ucznia (sprawdziany, testy, kartkówki, wypowiedzi ustne, prace domowe, prace praktyczne),
- oceny wspomagające (aktywność na lekcji, prace dodatkowe, udział w zajęciach pozalekcyjnych, konkursach). Największą wartość mają:
- prace pisemne,

Przed półrocznym i rocznym ocenianiem nauczyciele zobowiązani są do:

- poinformowania pisemnie (listem poleconym) ucznia i jego rodziców o przewidywanych dla niego ocenach niedostatecznych lub możliwości nieklasyfikowania z obowiązkowych zajęć edukacyjnych z miesięcznym wyprzedzeniem.
- poinformowania ucznia i rodziców o pozostałych ocenach z siedmiodniowym

- wyprzedzeniem poprzez przekazanie za pośrednictwem uczniów kart z planowanymi ocenami półrocznymi, rocznymi i zebranie tych kart po podpisaniu przez rodziców.
- poinformowanie ucznia i rodziców o możliwości składania podań do dyrekcji w celu ustalenia egzaminów umożliwiającego otrzymania oceny wyższej niż wystawiona przez nauczyciela.

5. OCENIANIE UCZNIÓW POSIADAJĄCYCH ORZECZENIE PPP

1. Nauczyciel dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb ucznia z uwzględnieniem zaleceń opisanych w orzeczeniu.

UCZEŃ Z ZABURZENIAMI SŁUCHU:

W zależności od stopnia utraty słuchu, uczeń może być zwolniony z wypowiedzi ustnych. W zakresie prac pisemnych przestrzegane są zasady PSO.

UCZEŃ Z ZABURZENIA WZROKU:

W zakresie prac pisemnych otrzymuje mniejszą ilość zadań w formie testu lub testu wyboru (przygotowanych przez nauczyciela). Mobilizowany będzie do aktywności na lekcji i wypowiedzi ustnych.

UCZEŃ Z ZABURZENIA MOWY:

Zwolniony jest z wypowiedzi ustnych, samodzielnych na ocenę. Pozostałe zasady POS pozostają bez zmian.

UCZEŃ NIEPEŁNOSPRAWNY RUCHOWO:

Prace pisemne o mniejszym stopniu trudności przygotowane w formie testu z lukami i testu wyboru.

UCZEŃ Z AUTYZMEM I Z ZESPOŁEM ASPERGERA:

- w czasie prac pisemnych mogą otrzymywać mniejszą ilość zadań, lecz zasady sprawdzania będą zachowane. Uczniowie będą mieli ograniczoną ilość odpowiedzi ustnych.

UCZEŃ O OBNIŻONEJ MOŻLIWOŚCI INTELEKTUALNEJ:

- dostosowanie obniżonych wymagań, które obejmują wiadomości i umiejętności określone podstawą programową.
- prace pisemne o mniejszym stopniu trudności przygotowane w formie testu z lukami i testu wyboru.
- wydłużony czas pisania prac,
- polecenia w prostszej formie,
- częste odwoływanie się do konkretnego przykładu,
- zadawanie do domu tyle, ile dziecko jest w stanie wykonać samodzielnie.

6. OCENIANIE UCZNIÓW POSIADAJĄCYCH OPINIĘ PPP

1. Uczniowie posiadający opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się są oceniani z uwzględnieniem zaleceń poradni.
2. Nauczyciel dostosowuje wymagania edukacyjne do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia posiadającego opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się.

3. W stosunku do wszystkich uczniów posiadających dysfunkcję zastosowane zostaną zasady wzmocnienia poczucia własnej wartości, bezpieczeństwa, motywowania do pracy i doceniania małych sukcesów.

Rodzaje dysfunkcji:

- Dyskalkulia, czyli trudności w liczeniu
 - Oceniamy przede wszystkim tok rozumowania, a nie techniczną stronę liczenia. Uczeń ma, bowiem skłonność do przestawiania kolejności cyfr w liczbie i przez to jej zapis jest błędny. Zły wynik końcowy wcale nie świadczy o tym, że dziecko nie rozumie zagadnienia. Dostosowanie wymagań będzie, więc dotyczyło tylko formy sprawdzenia wiedzy poprzez koncentrację na prześledzeniu toku rozumowania w danym zadaniu i jeśli jest on poprawny wystawienie uczniowi oceny pozytywnej.
- Dysgrafia, czyli brzydkie, nieczytelne pismo
 - Dostosowanie wymagań będzie dotyczyło formy sprawdzania wiedzy, a nie treści. Wymagania merytoryczne, co do oceny pracy pisemnej powinny być ogólne, takie same, jak dla innych uczniów, natomiast sprawdzenie pracy może być niekonwencjonalne. Jeśli np. nauczyciel nie może przeczytać pracy ucznia, może go poprosić, aby uczynił to sam lub przepytał ustnie z tego zakresu materiału. Może też skłaniać ucznia do pisania drukowanymi literami lub na komputerze. Nie oceniamy czytelności rysunków, estetyki wykonanych konstrukcji geometrycznych, a jedynie ich poprawność.
- Dysleksja, czyli trudności w czytaniu przekładające się niekiedy także na problemy ze zrozumieniem treści
 - Dostosowanie wymagań w zakresie formy
 - krótkie i proste polecenia, czytanie polecenia zadania na głos objaśnianie dłuższych poleceń.
- Dysortografia, czyli trudności w poprawnym pisaniu (popelnianie błędów)
 - Na ocenę prac pisemnych nie będą wpływać błędy ortograficzne.
- Inne rodzaje dysfunkcji
 - ocenianie zgodnie ze wskazaniami poradni.
- Uczeń ze sprawnością intelektualną niższą od przeciętnej W przypadku tych dzieci konieczne jest dostosowanie zarówno w zakresie formy, jak i treści wymagań. Obniżeniu wymagań, które obejmują jednak wiadomości i umiejętności określone podstawą programową.

Poprawa prac klasowych odbywać się będzie przy pomocy nauczyciela. Zastosowanie metod ułatwiających opanowanie materiału.

Wymagania co do formy mogą obejmować między innymi:

- omawianie niewielkich partii materiału i o mniejszym stopniu trudności,
- pozostawiania więcej czasu na jego utrwalenie,
- podawanie poleceń w prostszej formie,
- unikanie trudnych, czy bardzo abstrakcyjnych pojęć,
- częste odwoływanie się do konkretnego przykładu,

- unikanie pytań problemowych, przekrojowych,
- wolniejsze tempo pracy, - szerokie stosowanie zasady pogłębłości,
- odrębne instruowanie dzieci,
- zadawanie do domu tyle, ile dziecko jest w stanie wykonać samodzielnie.

7. OCENIANIE UCZNIÓW Z ROZPOZNANYMI, SPECYFICZNYMI TRUDNOŚCIAMI W UCZENIU SIĘ:

W przypadku uczniów z rozpoznanymi, specyficznymi trudnościami w uczeniu się oceniani będzie głównie wkład pracy w realizowane zadania, zaangażowanie w dążeniu do celu, pozytywna motywacja do nauki. Natomiast kryteria oceniania z wiedzy i umiejętności przedmiotowych będą dostosowane do indywidualnych możliwości. Oceniana będzie również wytrwałość, systematyczność, przygotowanie do zajęć oraz wywiązywanie się z obowiązków szkolnych.

Nauczanie zdalne – PRZYRODA

1. W przypadku nauczania zdalnego, wszystkie kryteria oceniania pokrywają się z zasadami zawartymi w PSO.
2. Każdego ucznia obowiązuje:
 - punktualne łączenie się na zajęcia,
 - aktywne uczestnictwo w procesie zdalnego nauczania,
 - obowiązek rzetelnego przygotowania się do lekcji,
 - posiadanie podręcznika, zeszytu przedmiotowego oraz innych materiałów wskazanych przez nauczyciela,
 - wykonywanie poleceń i zadań zleconych przez nauczyciela (wypełnianie kart pracy, wykonywanie zadań domowych, prowadzenie zeszytu przedmiotowego).
3. Ocenie podlegać będą:
 - aktywność i zaangażowanie ucznia w trakcie lekcji on-line,
 - indywidualne wykonane karty pracy ucznia,
 - odpowiedzi ustne,
 - prezentacje multimedialne (dla chętnych),
 - sprawdziany/ test, kartkówki przygotowane w programie Forms,
 - zadania dodatkowe zlecone przez nauczyciela,
4. Uczniowie odsyłają swoje prace na czat imienny nauczyciela w aplikacji Microsoft Teams lub w szczególnych wypadkach na pocztę e-mail,

5. Sposoby weryfikacji zadanych prac, kartkówek, testów:

- ustna informacja zwrotna podczas lekcji online na platformie Microsoft Teams,
- pisemna notatka-komentarz do wystawionej oceny wysłana na czat imienny ucznia w aplikacji Microsoft Teams
- pisemna informacja zwrotna na pocztę elektroniczną,
- weryfikacja bezpośrednia w szkole (konsultacje),

6. O postępach w nauce uczniowie oraz ich rodzice/opiekunowie prawni są informowani za pośrednictwem dziennika elektronicznego poprzez wpisanie oceny do e- dziennika.

7. Poprawa oceny może nastąpić w terminie do 2 tygodni. Jeżeli będzie potrzeba, to po indywidualnym uzgodnieniu z nauczycielem, może być wyznaczony dodatkowy termin poprawy.

8. Przy wystawianiu ocen cząstkowych i oceny końcowej nauczyciel bierze pod uwagę wskazówki poradni psychologiczno – pedagogicznej (orzeczenia), systematyczność logowań i terminowość oddawania prac, zaangażowanie ucznia, wysiłek i czas włożony w wykonanie zadania.

9. Ocenę śródroczną i roczną wystawia nauczyciel po uwzględnieniu ocen cząstkowych uzyskanych przez ucznia podczas nauczania stacjonarnego i zdalnego.